

Warszawa, dnia 22 lutego 2001 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

**MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
SEKRETARZ MIĘDZYRESORTOWEGO ZESPOŁU
DS. WDROŻENIA REFORMY ADMINISTRACJI
PUBLICZNEJ**

PODSEKRETARZ STANU

Józef Płoskonka

AP/300 - 276/2000/AMI

KH-359/ES

Pan

mgr Włodzimierz Kurzępa

Burmistrz Miasta Szydłowca

Urząd Miasta

Rynek Wielki 1

26-500 Szydłowiec

Szanowny Panie Burmistrzu,

W związku z wnioskiem z dnia 27 listopada 2000 r. w sprawie zaopiniowania projektu herbu Miasta Szydłowca, działając z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, stosownie do postanowienia art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 21 grudnia 1978 r. o odznakach i mundurach (Dz. U. Nr 31, poz. 130 ze zm.) uprzejmie informuję, że przedstawiony projekt opiniuje negatywnie.

Podstawę wyrażenia powyższej opinii stanowi uchwała Komisji Heraldycznej, która zawiera merytoryczną ocenę nadesłanego projektu w zakresie jego zgodności z zasadami heraldyki, weksylologii i miejscowej tradycji historycznej.

W załączeniu przesyłam kopię w/w uchwały do stosownego wykorzystania.

Z poważaniem

Uchwała Nr 8-359/O/2001
Komisji Heraldycznej
z dnia 19 stycznia 2001 r.
w sprawie projektu herbu Miasta Szydłowiec

Działając na podstawie art. 2a ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 1978 r. o odznakach i mundurach (Dz. U. Nr 31, poz. 130, z 1998 r. Nr 162, poz. 1126 i z 2000 r. Nr 12, poz. 136) Komisja Heraldyczna postanawia:

§ 1

Przyjąć opinię w brzmieniu jak w załączniku.

§ 2

Przekazać uchwałę ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej do stosownego wykorzystania.

PRZEWODNICZĄCY
KOMISJI HERALDYCZNEJ

Prof. dr hab. Stefan K. KOCZYŃSKI

Opinia o projekcie herbu Miasta Szydłowiec

Komisja Heraldyczna negatywnie opiniuje przedłożony projekt herbu nadesłany do zaopiniowania w piśmie z 27 listopada 2000 r., uzupełniony pismem z 28 grudnia 2000 r. (KH - 359). Herb przedstawia w polu czerwonym godło herbu Odrowąż srebrne (białe) od prawej oraz także krzywaśń od lewej. Herbem Odrowąż pieczętowali się Szydłowieccy dawni właściciele miasta, krzywaśń zaś, przypominająca odwróconą literę "S", jest historycznym godłem miejskiego herbu Szydłowca.

Szydłowiec posiadał własny herb, znany począwszy od XVI wieku. Występuje on w zachowanych odciskach dawnych stempli miejskich, z których jeden dochował się do naszych czasów. W herbie miasta w XVI-XVIII w. widniała sama tylko krzywaśń („S”). Współczesna modyfikacja historycznego herbu Szydłowca, poprzez wprowadzenie nawiązania do Odrowąza, jako herbu Szydłowieckich, jest niewłaściwa. Źródła historyczne nie potwierdzają tezy jednego z polskich herbarzy (A. Plewako, J. Wanag, *Herbarz miast polskich*, Warszawa 1994, s. 224) jakoby w XVIII wieku do herbu miasta dodana została wieża oraz Odrowąż. Krzywaśń w kształcie jakby odwróconej litery „S” była herbem miasta jeszcze w 1778 i 1789 roku. Historyczny herb Szydłowca znany był w połowie XIX wieku, kiedy opracowywano projekt herbu miasta do *Albumu Heroldii Królestwa Polskiego*. Opracowano jednak projekt herbu, który nie wszedł w życie, odchodzący od dawnej dokumentacji źródłowej, z dodaniem wieży oraz Odrowąza.

W związku z powyższym przedłożony projekt herbu Miasta Szydłowca, jako niezgodny z przekazami historycznymi, powinien zostać zaopiniowany negatywnie.

Komisja Heraldyczna, pragnie podkreślić, że wyrażenie powyższej oceny przedstawionego herbu nie oznacza, że nie powinno się dążyć do upamiętnienia zasłużonego dla Szydłowca i całej Polski rodu Szydłowieckich. Należałoby jednak poszukiwać w tym celu odpowiedniejszej formy niż zmiana herbu – nadanego miastu za wolą i aprobatą ówczesnych panów i protektorów.

Zwrócić też należy uwagę na niewłaściwości w plastycznym opracowaniu herbu. Po pierwsze, krzywaśń odchodzi od swego historycznego kształtu z dawnych pieczęci miejskich, w których upodobniła się do odwróconej litery „S”. Godło herbowe Szydłowca stanowiło więc odwołanie się do monogramu miejskiego – wierzone bowiem, że kształt krzywaśni znanej z rycerskich herbów Drużyna i Śreniawa, pochodzi od litery „S”. Po drugie, powinno się zrezygnować z obwiedzenia tarczy złotym obramowaniem. Po trzecie właściwsze byłoby zamieszczenie godła, nie w niepoprawnie wykreślonej tarczy renesansowej (w uchwale Rady Miejskiej nazwanej "prostokątną"), lecz w tarczy późnogotyckiej z zaokrągloną podstawą i prostą krawędzią górną. Wzorzec przynosi też niepoprawny kształt Odrowąża, przy czym poprawniej rysowany jest on w wersji widniejącej w winiecie pism Urzędu Miejskiego. Wyjaśnić należy, że wszelkie wersje użytkowe herbu, szczególnie urzędowe, powinny odpowiadać wzorcowi herbu.

Komisja Heraldyczna pragnie poinformować, że poprawne plastyczne opracowania herbu Szydłowca znajdujemy w dwóch polskich herbarzach: w *Herbach miast polskich* Mariana Gumowskiego (Warszawa 1960 s. 318) oraz w *Miastach polskich w tysiącleciu* (t. 1, Wrocław 1965 tabl. XXXIV).

W związku z pytaniem Pana Burmistrza dotyczącym sugestii w sprawie flagi i pieczęci Szydłowca, pragniemy poinformować, że Komisja Heraldyczna może udzielić ogólnych informacji dotyczących zasad opracowywania tych znaków. Wydaje się jednak, że w związku ze sformułowaną opinią w sprawie herbu, w pierwszym rzędzie należy dążyć do

przygotowania jego poprawnej wersji. Przygotowanie właściwego wzorca herbu otworzyłoby możliwości poprawnego zaprojektowania dalszych symboli miasta, w tym flagi i pieczęci. Wykonanie projektu herbu, ewentualnie też innych symboli miasta, należy powierzyć profesjonalnemu grafikowi, obeznanemu z zasadami komponowania herbów.

W projekcie herbu należy zadbać o dobór właściwych barw heraldycznych, w systemie oznaczeń CMYK lub PANTONE.

PRZEWODNICZĄCY
KOMISJI HERALDYCZNEJ

Prof. dr hab. Stefan K. KUCZYŃSKI